

Thêm vài báo cáo nữa thì sẽ thế nào?

Bách Độ

HN 3-9-2023

Cuối tháng 8-2023, Exxon Mobil, một trong những hãng kinh doanh dầu mỏ lớn nhất thế giới, tổ hợp lớn nhất của nhóm tách ra từ đế chế dầu mỏ Standard Oil của John D. Rockefeller đã công bố một báo cáo buồn về mục tiêu cứu Trái Đất trước hiểm họa biến đổi khí hậu [1].

Báo cáo này đưa ra 2 kết luận tối quan trọng: a) Dầu mỏ và khí đốt vẫn chiếm tới 54% tổng nguồn cung năng lượng của thế giới vào năm 2050; b) Phát thải CO₂ vẫn cao gấp 2 lần kịch bản cần thiết mà IPCC đặt ra.

Điều này cũng đồng nghĩa với việc thế giới sẽ thất bại trước mục tiêu kiềm giữ nhiệt độ tăng thấp hơn 2°C. Đánh giá này dựa trên ước lượng thế giới sẽ sản sinh ra 25 tỷ tấn CO₂ vào 2050.

IPCC khuyến cáo cần rất nhiều đầu tư để chuyển đổi công nghệ, nhằm đạt mục tiêu phát thải ròng bằng 0 ở thời điểm này. Tuy thế, trong số 55 công nghệ lõi đang được kỳ vọng giúp giữ mục tiêu quan trọng này còn cơ hội sống sót, thì chỉ có 2 có vẻ đi đúng lộ trình. Như thế, khả năng lớn là lượng phát thải chỉ giảm được 25% khi các lựa chọn công nghệ giảm thiểu phát thải tăng lên.

Tính tới nay, đại gia Exxon đã đầu tư 17 tỷ USD cho kế hoạch 2021-2027 phát triển

các công nghệ giảm phát thải như thu giữ và phân lập các-bon, và hydro.

Nếu tiếp tục có các báo cáo về khả năng thất bại cao, thì tâm lý giới đầu tư công nghệ sạch sẽ ra sao?

Có một khả năng lớn là tâm lý sẽ bị xô theo hướng: “What can’t be cured must be endured” [2].

Thiên nhiên Trái Đất là một bệnh nhân cần được điều trị, ít nhất là giảm thiểu nguồn gốc gây tổn thương. Bây giờ, ngày càng nhiều bằng chứng không thể chữa, chữa cũng không ăn thua, vậy thì ai sẽ tiếp tục đầu tư cho chữa chạy tốn kém? Khi toàn bộ hệ sinh thái Trái Đất biến thành một không gian bảo tồn giúp chữa chạy, thì chi phí sẽ ở quy mô nào, vì rõ ràng 17 tỷ USD vừa rồi của Exxon tuy rất lớn, nhưng có vẻ chưa thấm thía gì so với lượng tài chính bảo tồn mà Trái Đất cần tới [3].

Trong tiếng Việt có câu: “Đám đò giạt mẹt”.

Nó có một sắc thái cho rằng, rồi thì ta vẫn phải sống, vẫn tiêu xài, vẫn du lịch, vẫn hưởng thụ, v.v.. Những thứ này đều trong ngắn hạn cả. Thậm chí, có cả những nghịch lý về tiêu dùng thiên nhiên theo kiểu hãy tận hưởng những thứ cuối cùng còn sót lại [4].

Trong sự nghiệp cứu môi sinh Trái Đất, đức hy sinh là một vấn đề rất lớn, một phạm trù triết học bao trùm. Sự nguy biến theo kiểu “Anh hy sinh, còn tôi tán thưởng (nhưng không làm)” chính là nguyên nhân của việc không thể tập hợp nguồn lực rất lớn cho mục tiêu chung cũng như dám hy sinh tiêu dùng cá nhân, vì mục đích cao cả hơn: Cứu lấy nguồn gốc của sự sống nơi đây.

Phép ẩn dụ của phép nghịch đảo của nó trong “The Virtue of Sacrifice” chính là trong lúc hoảng loạn bỏ chạy vì sợ hãi, Chim Lợn đã đập trúng Bói Cá, đẩy “triết gia” vào tình thế buộc phải một phen sống mái với Rắn. May sao, Bói Cá toàn mạng trong cuộc liều chết để thoát thân này [5].

Trái Đất liệu có được sự may mắn đó chăng?

References

[1] Valle, S. (2023, Aug. 29). Exxon says world set to fail 2°C global warming cap by 2050. <https://www.reuters.com/business/energy/exxon-projects-oil-gas-be-54-worlds-energy-needs-2050-2023-08-28/>

[2] Speak, J. (2015). *Oxford Dictionary of Proverbs*. Oxford University Press. <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/acref/9780198734901.001.0001>

[/acref-9780198734901-e-467](#)

[3] Nguyen, M. H., & Jones, T. E. (2022). Building eco-surplus culture among urban residents as a novel strategy to improve finance for conservation in protected areas. *Humanities and Social Sciences Communications*, 9, 426. <https://www.nature.com/articles/s41599-022-01441-9>

[4] Nguyen, M. H., & Jones, T. E. (2022). Predictors of support for biodiversity loss countermeasure and bushmeat consumption among Vietnamese urban residents. *Conservation Science and Practice*, 4(12), e12822. <https://conbio.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/csp2.12822>

[5] Vuong, Q. H. (2022). *The Kingfisher Story Collection*. <https://www.amazon.com/dp/BoBG2NNHY6>